

ZESTAWY PYTAŃ USTNEGO FINAŁU CENTRALNEGO
XXIII OLIMPIADY WIEDZY EKOLOGICZNEJ
MIĘDZYZDROJE - 08. 06. 2008 r.

Pytanie 7 jest wspólne dla wszystkich zestawów.

Zestaw 1

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda: „...Ziemia nie kręci się wokół słońca lecz wokół każdego z jej mieszkańców...” - Gilbert Cesbron.
3 pkt.
2. Określ co oznacza pojęcie: ekosystem naturalny i podaj jego cechy charakterystyczne na przykładzie.
3 pkt.
3. Podaj swą opinię na temat: czy ekologia i ochrona środowiska w programach szkolnych są odzwierciedleniem faktu ogłoszenia przez UNESCO i ONZ lat 2005-2015 dekadą edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju?
5 pkt.
4. Czy Twoim zdaniem eutrofizacja jest zagrożeniem dla wód powierzchniowych w Polsce? Odpowiedź swą uzasadnij.
5 pkt.
5. Co wiesz o cholesterolu i jego roli w organizmie człowieka?
3 pkt.
6. Omów sposoby postępowania z odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ich niekorzystnego oddziaływania na środowisko.
5 pkt.
7. A. Podaj nazwę rośliny, która znajduje się w koperce.
2 pkt.
B. Podaj nazwę przedstawiciela ptasiego rodu przedstawionego na slajdzie.
2 pkt.
C. Określ do kogo należy ten głos.
2 pkt.

Zestaw 2

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda: „...Natura nie łamie swych praw...” - Leonardo da Vinci.
3 pkt.
2. Określ co oznacza pojęcie: ekosystem sztuczny i podaj jego cechy charakterystyczne na przykładzie.
3 pkt.
3. Podaj swą opinię na temat: skuteczności egzekwowania prawa ochrony środowiska w Polsce.
5 pkt.

4. Czy Twoim zdaniem słuszne jest stanowisko organizacji ekologicznych, że uruchomienie nowej odkrywki węgla brunatnego zniszczy jezioro Gopło?
Odpowiedź swą uzasadnij.

5 pkt.

5. Określ główne czynniki środowiska, które mają decydujący wpływ na zdrowie człowieka.

3 pkt.

6. Omów metody i urządzenia ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych.

5 pkt.

Zestaw 3

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda:
„...Etyka to poszerzona w nieskończoność odpowiedzialność za wszystko co żyje...” Albert Schweitzer.

3 pkt.

2. Określ co oznacza pojęcie: nisza ekologiczna i podaj jej cechy charakterystyczne na przykładzie.

3 pkt.

3. Podaj swą opinię na temat: jaką problematykę uznałbyś za priorytet będąc dyrektorem Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego?

5 pkt.

4. Przedstaw argumenty organizacji ekologicznych wymagających od konsorcjum mającego zbudować bałtycki rurociąg, przedstawienia dokładnej oceny jego wpływu na środowisko.

5 pkt.

5. Omów znane Ci przyczyny psucia się żywności i sposoby skutecznego zapobiegania temu procesowi.

3 pkt.

6. Oceń: węgiel kamienny, węgiel brunatny, gaz ziemny, ropa naftowa, a może inne źródło energii dla przyszłych pokoleń?

5 pkt.

Zestaw 4

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda:
„...Natura zawsze okazuje się potężniejsza niż wykształcenie...” Wolter.

3 pkt.

2. Określ co oznacza pojęcie: optimum ekologiczne i podaj jego cechy charakterystyczne na przykładzie.

3 pkt.

3. Podaj swą opinię na temat: organizmy GMO i ich rola w polskiej gospodarce dziś i w przyszłości.

5 pkt.

- Omów na czym polegają problemy ekologiczne związane z funkcjonowaniem tamy na Wiśle we Włocławku zbudowanej w latach 60-tych XX w.? 3 pkt.
- Przedstaw źródła rtęci w środowisku oraz wpływ związków organicznych tego metalu, a zwłaszcza metylortęci na organizm człowieka. 5 pkt.
- Określ główne zagrożenia lasów będące skutkiem presji człowieka na środowisko. 5 pkt.

Zestaw 5

- Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda: „...Powiedz mi to zapomnę o tym, pokażesz mi to łatwo zapamiętam, pozwolisz mi uczestniczyć w tym zachowam to na zawsze...” przysłowie chińskie. 3 pkt.
- Określ co oznacza pojęcie: introdukcja gatunku i omów jej cechy charakterystyczne na przykładzie. 3 pkt.
- Podaj swą opinię na temat: biopaliwa i ich produkcja w Polsce. 5 pkt.
- Omów metody uzdatniania wody do picia stosowane w naszym kraju. 3 pkt.
- Wyjaśnij co oznacza termin żywność specjalnego przeznaczenia i podaj przykłady. 5 pkt.
- Transport towarów samochodowy czy kolejowy? Przedstaw za i przeciw w kontekście wpływu na środowisko. 5 pkt.

Zestaw 6

- Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda: „...Postęp jest niewątpliwie rzeczą dobrą, jeśli tylko uzgodni się jego kierunek...” Aldous Huxley. 3 pkt.
- Określ co oznacza pojęcie: restytucja gatunku i omów jej cechy charakterystyczne na przykładzie. 3 pkt.
- Podaj swą opinię na temat: gdybyś był odpowiedzialny za ochronę przyrody w Twym województwie co stanowiłoby dla Ciebie zadanie pierwszoplanowe? 5 pkt.
- Omów przyczyny klęsk powodzi w naszym kraju i wykaż ich związek z gospodarką człowieka. 5 pkt.
- Jakie mogą być przyczyny istotnego obecnie wzrostu cen żywności na świecie? 3 pkt.
- Wskaż sposoby ograniczania uciążliwości hałasu komunikacyjnego. 5 pkt.

Zestaw 7

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda:
„...Wobec boskiego wskazania: czyńcie sobie ziemię poddaną, ludzkość zastosowała kolosalną nadinterpretację...” Andrzej Prus.
3 pkt.
2. Określ co oznacza pojęcie: migracje gatunków i omów ich cechy charakterystyczne na przykładzie.
3 pkt.
3. Podaj swą opinię na temat: czy Liga Ochrony Przyrody to organizacja, która skutecznie kształtuje postawy młodego pokolenia wobec przyrody?
3 pkt.
4. Oceń czy przydomowe oczyszczalnie gruntowo-korzeniowe to skuteczne ograniczenie wpływu ścieków bytowych na środowisko zwłaszcza w małych miejscowościach?
5 pkt.
5. „Skomponuj posiłek” obiadowy, który według Ciebie składać się będzie z produktów należących do tzw. „zdrowej żywności”.
5 pkt.
6. Omów główne problemy związane ze złomowaniem pojazdów mechanicznych i podaj sposoby ich rozwiązania.
5 pkt.

Zestaw 8

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda:
„...Wiele się nauczyłem od mych profesorów, więcej od mych kolegów, ale najwięcej od mych uczniów...” przysławie żydowskie.
3 pkt.
2. Określ co oznacza pojęcie: sukcesja naturalna i omów jej cechy charakterystyczne na przykładzie.
3 pkt.
3. Podaj swą opinię na temat: dlaczego co drugi Polak boi się ataku wilka mimo, że od końca II wojny światowej nie udokumentowano ani jednego przypadku jego ataku na człowieka, a nie lęka się agresywnych psów domowych, których często notowane pogryzienia są niebezpieczne zwłaszcza dla dzieci?
3 pkt.
4. Oceń czy klęska huraganu w Puszczy Piskiej i jej znaczące skutki w kompleksach leśnych to tylko wyraz sił natury?
5 pkt.
5. Zwiększa się zachorowalność populacji ludzkiej na różnego rodzaju alergie, w tym alergie pokarmowe, na które cierpi dziś ok. 20% dzieci. Wymień kilka środków spożywczych, które bywają najczęstszą ich przyczyną.
5 pkt.

6. Spalać czy kompostować odpady podlegające biologicznemu rozkładowi? Przedstaw za i przeciw w kontekście wpływu na środowisko.

5 pkt.

Zestaw 9

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda: „...Najlepszy mikroskop nie przyczyni się do rozwoju nauki, gdy go się trzyma w szafie.”
Ludwik Hirszfeld.

3 pkt.

2. Określ co oznacza pojęcie: organizm stenotopowy i omów jego cechy charakterystyczne na przykładzie.

3 pkt.

3. Podaj swą opinię na temat: wegetarianizm jako dieta dla dzieci i młodzieży.

3 pkt.

4. Oceń czy ochrona przyrody może być źródłem konfliktów społecznych w Polsce? Odpowiedź swą uzasadnij.

5 pkt.

5. Określ kiedy może nastąpić ostre zatrucie chemicznymi środkami ochrony roślin stosowanymi w rolnictwie a kiedy zatrucie przewlekłe oraz jak należy się przed nimi chronić.

5 pkt.

6. Omów pojęcie energii odnawialnych i podaj przykłady urządzeń służących do jej pozyskiwania.

5 pkt.

Zestaw 10

1. Rozwiń poniższą myśl w odniesieniu do relacji człowiek-przyroda: „...Żadna wiedza człowieka nie może wyjść poza jego doświadczenie...” John Locke.

3 pkt.

2. Określ co oznacza pojęcie: różnorodność biologiczna oraz podaj jej znaczenie w aktywnej ochronie przyrody w Polsce.

3 pkt.

3. Podaj swą opinię na temat: jako decydent przydzielający środki finansowe na badania naukowe w Polsce w dziedzinie ochrony i kształtowania środowiska, jakim problemom przyznałbyś je w pierwszej kolejności?

5 pkt.

4. Oceń czy ocieplenie i globalne zmiany klimatu to znak tylko naszych czasów, oraz podaj skuteczne metody przeciwdziałania tym niekorzystnym procesom.

5 pkt.

5. Określ rolę jaką Twoim zdaniem spełnia opakowanie produktu spożywczego.

3 pkt.

6. Określ główne problemy środowiskowe związane z wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej.

5 pkt.